

נספח – אגרות וחוקים

איגרת מהרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל, ראש ישיבת מרכז הרב, ירושלים¹⁸³:

ב"ה ב' דסליחות התשל"ז

אל כל אחינו ורעינו בבית המדרש ובספריה

הבקשה והדרישה המרובה והנמרצת בעצם ימי קודש הסליחות והתשובות האלה, בחוסן שלימותם שבבין-אדם-למקום ושבבין-אדם-לחברו, בהחלט להגמל ולהמנע מההרגל של העישון והמיצוץ של חתיכות העשבים של טבק בתוך הפה והשפתים, המקודשות באשרינו לעמל תפארתה של תורה, ולדבקות חברותיה.

אשרי אשר יזדרז ויתגבר לעשות זאת, להגביר תוקף שקידתה של תורה וטהרתה וריבוי נחת-רוח לחברים וחוסן שקידתם ונעימותם, ותלמידי חכמים שבארץ ישראל נקראים נועם, שמנעימים זה לזה בהלכות ובהליכות, ונועם בדרכים ושלום בנתיבות, ומתוך כך ריבוי ההתחזקות וההצלחה ההדדית לאוקמי גירסא ואברויי, בהופעת סייעתא דמן שמיא לקידוש השם ולזכות הרבים.

נאמנכם באה"ר ובאה"ע

צבי יהודה הכהן קוק

הגר"ש ואזנר פירסם בשנת תש"ס את פסק ההלכה הבא:

"אשר נשאלתי לחוות דעתי העניה דעת תורה בעניין מנהג העישון וסיגרים וכו', אשר כידוע הם המזיקים הגדולים לבריאות הגוף, הריני לרצונכם בקיצור אמרים. א. לשון הרמב"ם פי"א מהל' רוצח ושמירת הנפש ה"ה, הרבה דברים אסרו חכמים מפני שיש בהם סכנת נפשות וכל העובר עליהם ואומר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי, או איני מקפיד על כך, מכים אותו מכת מרדות. ב. ובכלל הדברים מיני מאכל ושתיה שאסרו חכמים מפני ספק סכנת נפשות שחשבם שם הרמב"ם, ובריטב"א שבועות כז ב המאכלים המזיקים הגוף הם בכלל איסור תורה לאוכלו משום השמר לך ושמור נפשך מאד. ג. ובחי' חת"ס ע"ז ל, אחרי שהעתיק לשון הרמב"ם הנ"ל כתב ומוטל על החכמים להשגיח על זה מקרא דברים יט והיה עליך דמים על פי ש"ס מו"ק ה, דאם לא השגיחו חכמים על זה וכיו"ב שאז כל הדמים שנשפכו על ידי שלא עשו או שלא

183] הודפס בספר אוצרות הראי"ה, ח"ד, עמ' 213. 1978, pp 1596-7

הזהירו על זה מעלה הכתוב עליהם כאילו הם שפכו ח"ו. ד. ולעניינינו, למדנו דעל חכמי הזמן להריע ולעורר על הסכנה העצומה המונחת בעישון סיגריות וכו' דבר שנתברר בחקירה ודרישה למעלה כל ספק שמאות אלפים מתים טרם זמנם בעישון סיגריות, וכן ידוע מאד שגורם גדול למחלה החמורה בריאות וגם בלב, ועוד הרבה כיו"ב, כאשר יוצא מדו"ח הרופאים מכל מדינות העולם. ה. על כן ברור להלכה דאיסור גמור להתחיל בעישון בימי הבחורות וגיל צעיר, ועל ההורים ומורים ומחנכים מוטל חוב גמור על פי התורה למנעם מזה. ו. כל מי שכבר הרגיל עצמו למנהג לא טוב זה, ישתדל מאד למען עתידו לרדת מזה בהדרגה ואז טוב לו. ז. חלילה לעשן במקומות ציבוריים שגם הריח בעצמו הוא מזיק גמור כאשר נתברר בחקירה. ח. היות שכאמור המנהג הרע הזה הוא מזיק עצום, לכן מוטלת אחריות גדולה על המפרסמים מודעות בעיתונים וכו' שמסייעים לדבר המזיק הנ"ל. ט. לאור הדברים החמורים האמורים למעלה, כל היכול למנוע עצמו שלא לעזור למעשנים, מחוייב לעשות כן על פי התורה. כל השומע לדברינו ישכון שאנן ובוטח, ויזכה להאריך ימים בשמרו על נפשו ונפש משפחתו וביתו על פי התורה, ויזכה להבטחת התורה הקדושה "כל המחלה וגו' לא אשים עליך כי אני ה' רופאך", ולמען ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים".

קול קורא שהתפרסם על ידי גדולי הפוסקים באדר א' תש"ס:

"הננו פונים בזה להיקרים והחביבים צעירי עמנו שעדיין אינם קשורים להרגל הרע הזה, שסופו יכול להיות גרוע מאד, והוא הרגל עישון הסיגריות. אנא אחי, אל תרעו לעצמכם ולסביבתכם, ואל תרגילו עצמכם בזה, כי תורתנו הקדושה היא תורת חיים "וחי בהם". וחפץ השם שכל אחד ישמור בריאותו כדי שנוכל לעבוד אותו. וח"ו מלהקל ראש בעניין שמירת הבריאות, ובפרט ועל אחת כמה וכמה בדבר שלדעת הרופאים הוא מזיק ממש. וכל מי שיכול למנוע מעצמו ומאחרים מלעשן מחוייב למנוע. ולמי שכבר הורגל בזה, חובה עליו להשתדל בכל האפשרות להיגמל מזה, ובוודאי שעליו להימנע מלעשן במקום ציבורי, במקום שאחרים שואפים את העשן.

יוסף שלום אלישיב	אהרן יהודה לייב שטיינמן	משה שמואל שפירא
מיכל יהודה ליפקוביץ	ש.י. נסים קרליץ	שמואל אויערבאך

חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג-1983

1. (א) לא יעשן אדם במקום המפורט בתוספת (להלן – מקום ציבורי).
- (ב) לא יחזיק אדם במקום ציבורי סיגריה, סיגרילה, סיגר או מקטרת כשהם דולקים.

(ג) שר הבריאות באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת רשאי לשנות בצו את התוספת.

2. (א) המחזיק למעשה של מקום ציבורי, למעט מעלית לנשיאת בני אדם בבית מגורים, יקבע בו שלטים המורים על איסור העישון, ויחזיקם במצב תקין.

(ב) יצרן או יבואן של מעלית המיועדת לנשיאת בני אדם בבית מגורים יקבע בה, לפני הכנסתה לשימוש, שלט המורה על איסור העישון במעלית.

(ג) שר הבריאות יקבע בתקנות הוראות בדבר צורתם של השלטים, מספרם, גודלם, תוכנם, דרכי קביעתם, המקומות שבהם יותקנו והחובה להאירם.

3. (א) בתחומה של רשות מקומית, להוציא מועצה אזורית, שיש בה יותר מחמישה בתי קולנוע, יכול שיהיה בית קולנוע אחד שבחלק ממנו שהוקצה לכך לא יחולו הוראות איסור העישון בעת הקרנת סרטי קולנוע. (ב) מועצת הרשות המקומית תקבע את בית הקולנוע כאמור בסעיף קטן (א), מבין המחזיקים של בתי הקולנוע, לפי כללים ולתקופה שיקבע שר הבריאות.

(ג) המחזיק למעשה של בית קולנוע שנקבע כאמור בסעיף קטן (ב) יקבע בפתח בית הקולנוע הודעה על היתר העישון בחלק ממנו שהוקצה לכך.

(א) העובר על הוראות סעיף 1, דינו – קנס 230 שקלים חדשים.

(ב) העובר על הוראות סעיף 2, דינו – קנס 470 שקלים חדשים.

8. (א) עישן אדם במקום ציבורי, או החזיק שם סיגריה, סיגרילה, סיגר או מקטרת כשהם דלוקים, לעיניו של מפקח או סדרן, רשאי המפקח או הסדרן לדרוש ממנו לזהות עצמו, ואם סירב לעשות כן, רשאי הוא לעכב אותו באותו מקום עד לבוא שוטר, אך לא יותר מאשר שעה אחת. (ב) לעניין סעיף זה "סדרן" – מי שהבעל או המחזיק למעשה של מקום המפורט בפסקאות 1, 2, 4 ו-5 של התוספת מינהו להיות סדרן באותו מקום והוא עונד תג בולט המעיד על תפקידו ומציג תעודה על מינויו כסדרן.

9. (א) נהג של כלי רכב שהעישון בו אסור לפי הוראות חוק זה רשאי לאסור כניסת אדם המעשן או המחזיק סיגריה, סיגרילה, סיגר או מקטרת

כשהם דלוקים, לכלי הרכב.

(ב) עישן אדם בכלי רכב כאמור, או החזיק סיגריה, סיגרילה, סיגר או מקטרת כשהם דלוקים, לעיניו של הנהג, רשאי הנהג לדרוש ממנו לזהות עצמו, ואם סירב לעשות כן, רשאי הוא לעכב אותו בכלי הרכב עד לבוא שוטר, אך לא יותר מאשר שעה אחת וכן רשאי הוא להסיע אותו בכלי הרכב לתחנת המשטרה הקרובה.

14. תחילתו של חוק זה ביום כ"ח בשבט התשמ"ד (1 בפברואר 1984).

צו הגבלת העישון במקומות ציבוריים (שינוי התוספת לחוק) (הוראת שעה),
התשנ"ד-1994

15. מקום עבודה, למעט חלק ממנו שהוא חדר או אולם שהעישון הותר בו במפורש בידי האחראי במקום לאחר התייעצות עם העובדים (להלן – אזור עישון), ובלבד שבאזור העישון אין עובדים אנשים שהם או חלק מהם אינם מעשנים; באזור העישון יותר העישון אם יש סידורי איורור תקינים, ואם העישון בו אינו גורם למטרד בחלקים אחרים של מקום העבודה; חדר או אולם שעובדים בו רק עובדים שהם מעשנים יראו כאזור עישון מבלי שיהיה צורך בהיתר מפורש של האחראי במקום; לעניין זה "מקום עבודה" – כל מקום בבנין שעובדים בו אנשים ושאינו משמש למגורים. אין בהוראות פרט זה כדי לפגוע באיסור עישון מכוח כל דין ואין בו כדי למנוע ממעביד לאסור את העישון במקום העבודה.

צו הגבלת העישון במקומות ציבוריים (שינוי התוספת לחוק) התשס"א-2001

חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים התשנ"ג-1983 אוסר את העישון במקומות ציבוריים המפורטים בתוספת לחוק.

צו הגבלת העישון, הנכנס לתוקף ב-1.8.01, מעדכן את התוספת לחוק, ובין היתר אוסר על העישון בבניין של בית חולים או מרפאה. להבדיל מן המצב הקודם, האחראים במוסדות אינם רשאים לקבוע פינות עישון בתוך בניין בית החולים או המרפאה.

חוק הגבלת הפרסומים למוצרי טבק לעישון (תיקון 2), התשס"א-2001

בתיקון חוק זה הורחבו ההגבלות על פרסומת למוצרי טבק על אלו המנויים כיום בחוק גם במסגרת אירועים כגון הצגה, פסטיבל ואירוע פומבי.

כן הורחבו הגבלות הפרסום למוצרי טבק מסחרי של מוצר טבק באמצעות שימוש בשמם או בדמותם של בני אדם, של איבר מאיבריהם, או של בעלי חיים לרבות דמויות מצויירות או מונפשות.

שר הבריאות הוסמך, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע מקומות בהם אין להציב מכונה למכירת מוצרי טבק.